

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

गडचिरोली जिल्हा

१९९५-९६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक

आर्थिक समालोचन

१९९५-९६

जिल्हा : गडचिरोली

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
गडचिरोली

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1995-96

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - गडचिरोली

अ क्र	बाब	परिमाण	जिल्हा गडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
[एक]	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
	अ) भौगोलिक स्थान		0 0	0 0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	19.0 ते 21.0	16.4 ते 22.1
	2) पूर्व रेखांश	अंश	80.0 ते 80.9	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान		[1994]	[1992-93]
	तापमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	9.4	2.6
	2) कमाल		45.6	46.2
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मिमी	1450.20	1035.16
	क) प्रशासकिय विभाग [1995-96]			
	1) तालुके	संख्या	12	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	8	298
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	0	उना
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	8	--
	5) शहरे	संख्या	4	336
	6) गावे [एकूण 1991 प्रमाणे]	संख्या	1671	43025
	1) निर्जन	संख्या	168	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1503	40412
	7) क्षेत्रफळ	चौकिमि	15434	307713
दोन	<u>प्रशासकिय संस्था [1995-96]</u>			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	8	298
	2) महानगरपालिका	संख्या	0	12
	3) नगरपरिषदा	संख्या	2	233
	4) कटक मंडळे	संख्या	0	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	467	27614
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	28	893
	7) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	16	1455

पुढे चालू.

अक्र	बाब	परिणाम	जिल्हा गडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
लीचा	लोकसंख्या (1991) प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	718	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	69	30542
	3) एकुण लोकसंख्या	आकडे हजारात	787	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	96	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	12.20	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	305	7318
	7) अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	38.75	9.27
	8) पुरुष	आकडे हजारात	398	40826
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	389	38112
	10) स्त्रि-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	977	934
	11) घनता	दर चौरस किमि क्षेत्रातील लोकसंख्या	51	257
	12) साक्षरतेचे प्रमाण (1991)			
	1) एकुण	टक्केवारी	42.95	64.87
	2) पुरुष	टक्केवारी	56.57	76.6
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	28.84	52.3
	4) राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक कृषि (अस्थायी)	संख्या	30	0
चारा			(1994-95)	(1995-96)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	1491	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	1159 77.73	5277 17.16
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	34	1236
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	23	1712
	क) एकुण (अ + ब)	हजार हेक्टर	57	2948

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा मडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
4)	पडीत जमिनी-व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमिन			
1)	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	26	1358
2)	झाडे झुडुपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	5	222
3)	लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	17	890
5)	पडीत जमीन			
1)	चालू पड	हजार हेक्टर	9	1087
2)	इतर पड	हजार हेक्टर	21	1116
6)	पिकाखालील जमीन			
1)	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	201	17911
2)	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	17	3416
3)	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	219	21327
7)	ओलित क्षेत्र		11994-052	11935-961
1)	निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	51	2510
2)	एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	55	3287
8)	महसुलाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्या	हजार हेक्टर	51	13275
9)	वहित धारण जमिन (अंतिम (1990-91)			
1)	2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	70	6003
2)	2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	38	3297
3)	10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	2	170
10)	जमिन महसूल वसुली (1995-96 सुधारीत)	लाख रुपये	2.30	8500
11)	जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	825	189343
12)	पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये		
पायी	पशुसंवर्धन (पशुगणना 1992)			
1)	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	866	36393
2)	गायी व बैल	संख्या हजारात	564	17441
3)	म्हशी व शे	संख्या हजारात	78	5447
4)	मेंढया	संख्या हजारात	196	13015
5)	शेंब्या	संख्या हजारात		
6)	कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	715	32187

पुढे चालू.

अक्र	क्र	बाब	संख्या	मूल्य
1	2	3	4	5
सहा		सहकार (1995-96)		
		1) सहकारी संस्था	संख्या	680 39089
		2) प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	संख्या	139 20137
		3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	35 9002
		4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	84 20038
		5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	30 1497
साता		जलसिंचन (1995-96) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्यासालील लाभक्षेत्र		
		1) मोठे प्रकल्प	संख्या	33
		2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	177
		1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	2 उना
		3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्रा लाभक्षेत्र)	संख्या	2 1700
		4) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	5 उना 1371
आठा		उद्योग (1995 अखेर)		
		1) नोंदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या	संख्या	93 31555
		2) नोंदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	85 27438
		3) सहकारी साखर कारखान्याची संख्या (1995-96)	संख्या	0 109
		4) सहकारी साखर कारखान्यांतील उत्पादन (1993-94)	हजार मेटन	0 5253
		5) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या (1993-94)	संख्या	0 238
नऊ		बीज		(31.3.96) (31.3.94)
		1) बीजपुरवठा केलेली शहरे व सेडी	संख्या	1527 39413
		2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1523 उना

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा मडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	3) वीज पुरवठा केलेले पंप संच [मार्च 1996 अखेरपर्यंत]	संख्या '000'	4	2028
	4) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस संयंत्रे	संख्या	14947	उ. ना.
दहा]	<u>सर्वजनिक आरोग्य</u>		[1995-96]	[1995]
	1) रुग्णालये	संख्या	10	736
	2) दवाखाने	संख्या	21	1418
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	46	1695
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके [अस्थायी]	संख्या	36	161
अकरा]	<u>शिक्षण</u>		[1994-95]	[1995-96]
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1260	62202
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	118	11709
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	4	299
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	30	39
बारा]	<u>माध्यमिक शिक्षण [1994-95]</u>			
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	230	13077
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	61	6514
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	2	200
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	30	33
तेरा]	<u>उच्च शिक्षण (1995-96)</u>			
	1) संस्था	संख्या	22	1345
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	5	876
चौदा]	<u>अ) प्रौढ शिक्षण</u>		[1995-96]	[1993-94]
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	0	0
	2) प्रौढांची उपस्थिती [साक्षर]	संख्या हजारात	0	0

मुळे चालू...

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा मडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण[1995-96]			
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	4	485
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	3	241
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	1	244
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	820	78416
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	0 0	94 23251
	4) पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	1 180	182 31416
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट] व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	16	उना
	परिवहन आणि दळणवळण (मार्च 1996 अखेर)	संख्या हजारात	1	उन्म
पंधरा	1) एकुण रूवे मार्ग लांबी	किमि	18.5	5461
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बारमाही	संख्या	536	26756
	ब) हंगामी	संख्या	562	8480
	3) एकुण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठां कित]	किमि	5268	153414
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	किमि[प्रस्तावित]	50	2963
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	किमि	1200	32070
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	किमि	1051	40748
	7) इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	किमि	1118	40558
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	किमि	1854	70751

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा गडचिरोली	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सोळा]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र्य श्रेणीतील कुटुंबे	संख्या लाखात	0.68	34.34
	2) 1982-83 च्या सर्वेक्षणानुसार 1994-95 वर्षातील			
	जुने लाभार्थी	संख्या	0	19214
	नविन लाभार्थी	संख्या	3524	162383
	एकुण	संख्या	3524	181597
सतरा]	रोजगार निर्मिती		(1995-96)	(1994-95)
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस (लाखात)	9.06	942.05
	ब) जवाहर रोजगार कार्यक्रम (1995-96 अखेर)		34.21	912.05
अठरा]	अदिवासी कल्याणकारी योजना			
	अदिवासीकरीता आश्रमशाळा विद्यार्थी	संख्या	82	731
		संख्या	22567	248298
एको- णवीस]	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना		(1995-96)	(1994-95)
	अ) मागासवर्गीयांसाठी कस्तीगृह	संख्या	2	192
	ब) कस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	150	12797
वीस]	जिल्हा नियोजन (1995-96)			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	73.44	2559.83
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	38.77	245.32
एकेवीस]	नागरी पुरवठा (1995-96)			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	937	41879
	2) पुरविलेला एकूण साठा			
	अ) गहू	हजार टन	10	960
	ब) तांदूळ	हजार टन	7	858
	3) शासकिय गोदामे (30.6.96)	संख्या	19	955
	4) साठविण्याची क्षमता (30.6.96)	मेटन	8650	588281

टिप : उना = उपलब्ध नाही

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, गडचिरोली.